COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.5.2023
COM(2023) 625 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Slovaciei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Slovaciei pentru 2023

{SWD(2023) 625 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Slovaciei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Slovaciei pentru 2023

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 5 alineatul (2),

Având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice[2], în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului[3], care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de UE. În concordanță cu prioritățile semestrului european, mecanismul contribuie la redresarea economică și socială și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală și pentru a face mai reziliente economiile statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul UE și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru acordată

[1] JO L 209, 2.8.1997, p. 1.
[2] JO L 306, 23.11.2011, p. 25.
[3] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență a fost actualizată la 30 iunie 2022, în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

(2) La data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2023[4], care marchează începutul semestrului european din 2023 pentru coordonarea politicilor economice. La data de 23 martie 2023, Consiliul European a aprobat prioritățile analizei, care vizează cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive. Totodată, la data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2023, în care a identificat Slovacia ca fiind unul dintre statele membre care pot fi afectate de dezechilibre sau care pot fi în pericol de a fi afectate de dezechilibre și pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat și un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2023 al Slovaciei. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost adoptată de Consiliu la 16 mai 2023, precum și Propunerea de raport comun pentru 2023 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale, care a fost adoptată de Consiliu la 13 martie 2023.

(3) Deși economiile UE dau dovadă de o reziliență remarcabilă, contextul geopolitic continuă să aibă un impact negativ. Întrucât UE susține cu fermitate Ucraina, agenda sa de politică economică și socială se axează pe reducerea pe termen scurt a impactului negativ al șocurilor energetice asupra gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile, precum și pe menținerea eforturilor de realizare a tranziției verzi și a celei digitale, de sprijinire a creșterii durabile și favorabile incluziunii, de protejare a stabilității macroeconomice și de creștere a rezilienței pe termen mediu. De asemenea, agenda Uniunii se axează în mare măsură pe creșterea competitivității și a productivității UE.

(4) La data de 1 februarie 2023, Comisia a publicat comunicarea intitulată „Un plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete”[5] în scopul de a spori competitivitatea industriei UE cu zero emisii nete și de a sprijini tranziția rapidă către neutralitatea climatică. Planul completează eforturile desfășurate în prezent în cadrul Pactului verde european și al REPowerEU. Planul urmărește să asigure un mediu mai favorabil pentru mărirea capacității UE de producție a tehnologiilor și a produselor cu zero emisii nete, care sunt necesare pentru a îndeplini obiectivele ambițioase ale UE în materie de climă, precum și să asigure accesul la materiile prime critice relevante, inclusiv prin diversificarea surselor de aprovizionare, exploatarea adecvată a resurselor geologice din statele membre și maximizarea reciclării materiilor prime. Planul este articulat în jurul a patru piloni: un mediu de reglementare previzibil și simplificat, accelerarea accesului la finanțare, consolidarea competențelor și comerțul deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente. La data de 16 martie 2023, Comisia a publicat, de asemenea, comunicarea intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030”[6], care este structurată în jurul a nouă factori-cheie care se susțin reciproc și în care Comisia își propune să acționeze în direcția instituirii unui cadru de reglementare care să stimuleze creșterea. Comunicarea stabilește priorități de politică ce vizează să asigure în mod activ realizarea de îmbunătățiri structurale, efectuarea de investiții bine direcționate și adoptarea de măsuri de reglementare pentru

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

competitivitatea pe termen lung a UE și a statelor sale membre. Recomandările de mai jos contribuie la abordarea acestor priorități.

(5) În 2023, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să evolueze în concordanță cu punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență. Pentru ca prioritățile de politică din cadrul semestrului european să fie îndeplinite, rămâne esențial ca planurile de redresare și reziliență (PRR) adoptate să fie implementate integral, întrucât acestea abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau un subset semnificativ al recomandărilor respective. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, 2020 și 2022 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(6) Regulamentul privind REPowerEU[7], adoptat la data de 27 februarie 2023, vizează eliminarea treptată rapidă a dependenței UE de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru va contribui la securitatea energetică și la diversificarea aprovizionării cu energie a UE, sporind, în același timp, utilizarea surselor regenerabile de energie, capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Regulamentul permite statelor membre să adauge un nou capitol, privind REPowerEU, în planurile lor naționale de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor planului REPowerEU. Reformele și investițiile respective vor contribui, de asemenea, la creșterea competitivității industriei UE cu zero emisii nete, astfel cum se subliniază în Planul industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete, precum și la abordarea recomandărilor specifice fiecărei țări legate de energie care le-au fost adresate statelor membre în 2022 și, după caz, în 2023. Regulamentul privind REPowerEU introduce o nouă categorie de sprijin financiar nerambursabil, pus la dispoziția statelor membre pentru a finanța, în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență, noi reforme și investiții legate de energie.

(7) La data de 8 martie 2023, Comisia a adoptat o comunicare care oferă orientări de politică bugetară pentru 2024. Scopul său este de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre, consolidând astfel coordonarea politicilor[8]. Comisia a reamintit că la sfârșitul anului 2023 va fi dezactivată clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere. Aceasta a solicitat ca politicile fiscal-bugetare din perioada 2023-2024 să asigure sustenabilitatea datoriei pe termen mediu, precum și să sporească creșterea economică potențială într-o manieră durabilă. Statele membre au fost invitate să prezinte în programele lor de stabilitate și de convergență pentru 2023 modul în care planurile lor fiscal-bugetare vor asigura respectarea valorii de referință a deficitului, de 3 % din PIB, precum și o reducere plauzibilă și continuă a datoriei sau menținerea datoriei la niveluri prudente pe termen mediu. Comisia a invitat statele membre să elimine treptat măsurile fiscal-bugetare naționale introduse pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile de șocul prețurilor la energie, începând cu măsurile care au un caracter mai puțin specific. Comisia a precizat că, în cazul în care ar fi necesară prelungirea măsurilor de sprijin ca urmare a unor noi presiuni cauzate de prețurile la energie, statele membre ar trebui să orienteze

[7] Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

aceste măsuri mult mai bine decât în trecut către gospodăriile și întreprinderile vulnerabile. Comisia a propus ca recomandările în domeniul fiscal-bugetar să fie cuantificate și diferențiate și să fie formulate pe baza cheltuielilor primare nete, astfel cum se propune în Comunicarea sa referitoare la orientările privind o reformă a cadrului de guvernanță economică al UE[9]. Comisia a recomandat ca toate statele membre să continue să protejeze investițiile finanțate la nivel național și să asigure utilizarea eficace a Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale UE, având în vedere în special obiectivele în materie de tranziție verde și tranziție digitală, precum și pe cele în materie de reziliență. Comisia a precizat că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri de deficit excesiv bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023, în concordanță cu dispozițiile legale existente.

(8) La data de 26 aprilie 2023, Comisia a prezentat propuneri legislative ce vizează realizarea unei reforme cuprinzătoare a normelor de guvernanță economică ale UE. Obiectivul principal al acestor propuneri este de a consolida sustenabilitatea datoriei publice și de a promova o creștere durabilă și incluzivă în toate statele membre, prin intermediul reformelor și al investițiilor. Propunerile urmăresc să ofere statelor membre un control mai mare asupra elaborării propriilor planuri pe termen mediu, instituind, în același timp, un regim mai strict de asigurare a respectării normelor, pentru a asigura îndeplinirea de către statele membre a angajamentelor asumate în planurile lor bugetar-structurale pe termen mediu. Obiectivul este de a încheia activitatea legislativă în 2023.

(9) La 29 aprilie 2021, Slovacia a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La 13 iulie 2021, Consiliul a adoptat decizia sa de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență pentru Slovacia[10]. Eliberarea tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, a unei decizii a Comisiei care să confirme faptul că Slovacia a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte implică faptul că nu s-au înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare care fuseseră deja atinse. La 26 aprilie 2023, Slovacia a transmis Comisiei un plan național de redresare și reziliență modificat, în care era inclus și un capitol privind REPowerEU, în conformitate cu articolul 21c din Regulamentul (UE) 2021/241. Planul de redresare și reziliență modificat ține seama, de asemenea, de contribuția financiară maximă actualizată, în conformitate cu articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241, și include o cerere motivată adresată Comisiei de modificare a Deciziei de punere în aplicare a Consiliului din 13 iulie 2021 în conformitate cu articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241, deoarece Slovacia a considerat că planul de redresare și reziliență nu mai poate fi realizat parțial din cauza unor circumstanțe obiective.

---

9 COM(2022) 583 final.

10 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 13 iulie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Slovaciei (ST 10156/2021; ST 10156/2021 ADD 1; ST 10156/2021 COR 1).

(10) La 27 aprilie 2023, Slovacia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2023, iar la 27 aprilie 2023 și-a prezentat Programul de stabilitate pentru 2023, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2023 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Slovacia cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului său de redresare și reziliență.

(11) Comisia a publicat raportul de țară din 2023 pentru Slovacia[11] la 24 mai 2023. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Slovacia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări care au fost adoptate de Consiliu în perioada 2019-2022 și a făcut bilanțul implementării de către Slovacia a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate anumite deficiențe, legate de provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Slovacia în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale UE în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

(12) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru Slovacia și a publicat rezultatele acestuia la data de 24 mai 2023[12]. Comisia a concluzionat că Slovacia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, vulnerabilitățile legate de competitivitate, locuințe, datoria gospodăriilor și soldul schimburilor exterioare au crescut, dar, în general, par a fi limitate în viitorul apropiat și se preconizează că se vor atenua pe măsură ce condițiile economice se normalizează. Economia a fost puternic afectată de șocul prețurilor la energie, inflația crescând rapid. Inflația de bază și creșterea costurilor unitare ale muncii se situează cu mult peste media zonei euro. Deși se preconizează că acestea se vor normaliza, există riscul ca scăderea presiunii asupra competitivității costurilor să ia timp și ca cererea internă puternică să continue să exercite presiuni asupra conturilor externe. Balanța contului curent s-a deteriorat considerabil în anul 2022 ca urmare a majorării prețurilor importurilor de energie, precum și a scăderii semnificative a exporturilor nete de bunuri neenergetice. Se preconizează că deficitul de cont curent se va îmbunătăți ușor, dar va rămâne ridicat în 2023 și 2024, în pofida scăderii prețurilor la energie. Cu toate acestea, riscurile externe legate de durabilitate sunt evaluate ca fiind limitate pe termen scurt. Se preconizează că deficitele publice vor fi semnificative în acest an și în anul următor și vor fi corectate începând cu 2024. Prețurile locuințelor par a fi ușor supraevaluate după mai mulți ani de creștere puternică. Această tendință a apărut în paralel cu un nivel ridicat al împrumuturilor, care este în prezent în scădere, și cu o creștere puternică a datoriei gospodăriilor, care, împreună, prezintă un anumit risc pentru stabilitatea financiară. Cu toate acestea, sectorul bancar rămâne bine capitalizat, foarte profitabil și înregistrează un nivel scăzut de credite neperformante. Sunt necesare eforturi continue pentru a aborda vulnerabilitățile economice ale Slovaciei. În special, cererea excedentară ar trebui să fie redusă pentru a sprijini corectarea deficitului de cont curent și a diferențialului de

[11] SWD(2023) 625 final.
[12] SWD(2023) 643 final.

inflație de bază față de restul zonei euro. Acest lucru poate fi realizat prin asigurarea unei consolidări fiscale adecvate și a unor măsuri de abordare a datoriei gospodăriilor, menținând în același timp accesibilitatea locuințelor prin impozitarea proprietăților și prin măsuri de sprijinire a ofertei de locuințe.

(13) Pe baza datelor validate de Eurostat[13], deficitul public al Slovaciei a scăzut de la 5,4 % din PIB în 2021 la 2,0 % în 2022, în timp ce datoria publică a scăzut de la 61,0 % din PIB la sfârșitul anului 2021 la 57,8 % la sfârșitul anului 2022. La 24 mai 2023, Comisia a publicat un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE[14]. Acest raport a analizat situația bugetară a Slovaciei, întrucât se preconizează că deficitul său public în 2023 va depăși 3 % din PIB. Raportul a concluzionat că criteriul deficitului nu a fost îndeplinit. În conformitate cu comunicarea din 8 martie 2023[15], Comisia nu a propus deschiderea unor noi proceduri aplicabile deficitelor excesive în primăvara anului 2023; la rândul său, Comisia a precizat că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri de deficit excesiv bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023. Slovacia ar trebui să țină seama de acest lucru în execuția bugetului său pentru 2023 și în pregătirea proiectului de plan bugetar pentru 2024.

(14) Soldul bugetului public a fost afectat de măsurile de politică fiscal-bugetară adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. În 2022, astfel de măsuri de creștere a cheltuielilor au inclus beneficii pentru gospodăriile cele mai expuse la o inflație ridicată, o creștere unică a alocației pentru copii, o plată unică a „celei de a 14-a pensii”, o primă unică plătită tuturor angajaților din sectorul public și plafonarea prețurilor la energie electrică și gaze pentru întreprinderile nereglementate. Costul acestor măsuri a fost parțial compensat de noi impozite pe profiturile excepționale ale producătorilor și furnizorilor de energie, și anume contribuția de solidaritate furnizată în conformitate cu regulamentul UE. Comisia estimează costul bugetar net al acestor măsuri la 0,2 % din PIB în 2022. Soldul bugetului public a fost, de asemenea, afectat de costul bugetar al protecției temporare acordate persoanelor strămutate din Ucraina, estimat la 0,1 % din PIB în 2022. În același timp, costul estimat al măsurilor temporare de urgență legate de COVID-19 a scăzut la 0,8 % din PIB în 2022, de la 3,2 % în 2021.

(15) La 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat ca, în 2022, Slovacia[16] să mențină o orientare fiscal-bugetară favorabilă, inclusiv din impulsul oferit de Mecanismul de redresare și reziliență, și să păstreze investițiile finanțate la nivel național.

(16) Potrivit estimărilor Comisiei, orientarea fiscal-bugetară[17] în 2022 a fost contracționistă, situându-se la 1,3 % din PIB, ceea ce a fost adecvat în contextul unei inflații ridicate. Conform recomandării Consiliului, Slovacia a continuat să sprijine

---

13 Euroindicatorii Eurostat, 47/2023, 21.4.2023.

14 COM(2023) 631 final, 24.5.2023.

15 COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

16 Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de stabilitate al Slovaciei pentru 2021, JO C 304, 29.7.2021, p. 121.

17 Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca variație a cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile), excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19, dar incluzând cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, în raport cu creșterea potențială pe termen mediu. Pentru mai multe detalii, a se vedea caseta 1 din tabelele cu statistici bugetare.

redresarea prin investiții care urmează să fie finanțate prin Mecanismul de redresare și reziliență. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 1,2 % din PIB în 2022 (1,3 % din PIB în 2021). Scăderea cheltuielilor finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE în 2022 s-a datorat absorbției scăzute a fondurilor structurale ale UE și amânărilor cheltuielilor realizate din granturile Mecanismului de redresare și reziliență. Se preconizează că investițiile finanțate la nivel național au avut o contribuție expansionistă de 0,2 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară[18]. Prin urmare, Slovacia a menținut investițiile finanțate la nivel național, conform recomandării Consiliului. În același timp, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără a lua în considerare noile măsuri privind veniturile) a avut o contribuție contracționistă de 1,3 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară generală. Prin urmare, Slovacia a menținut suficient sub control creșterea cheltuielilor curente finanțate la nivel național.

(17) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de stabilitate este realist în 2023 și în perioada următoare. Guvernul estimează că PIB-ul real va crește cu 1,3 % în 2023 și cu 1,8 % în 2024. Prin comparație, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o creștere mai mare a PIB-ului real, de 1,7 % în 2023 și de 2,1 % în 2024, în principal din cauza unei redresări mai rapide decât se preconizase a exporturilor, întrucât se preconizează că blocajele din lanțul de aprovizionare vor dispărea, iar perspectivele economice ale principalelor destinații de export ale Slovaciei se vor îmbunătăți.

(18) În cadrul Programului de stabilitate pentru 2023, guvernul estimează că deficitul public va crește la 6,3 % din PIB în 2023. Creșterea din 2023 reflectă în principal măsurile adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie, precum și alte măsuri, cum ar fi majorarea bonusului fiscal și a alocațiilor pentru copii și introducerea unei prime parentale. În conformitate cu Programul, se estimează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va crește de la 57,8 % din PIB la sfârșitul anului 2022 la 58,7 % din PIB la sfârșitul anului 2023. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, se preconizează că deficitul public va atinge 6,1 % din PIB în 2023. Acest lucru este în concordanță cu deficitul preconizat în Programul de stabilitate. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o pondere similară a datoriei publice în PIB, de 58,3 %, la sfârșitul anului 2023.

(19) Se preconizează că în 2023 soldul bugetar va continua să fie afectat de măsurile fiscal-bugetare adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. Acestea constau în măsuri extinse începând cu 2022, în special un plafon al prețurilor la energie electrică și gaze pentru întreprinderile nereglementate, precum și noi măsuri, cum ar fi un plafon pentru prețurile de furnizare a energiei electrice, a gazelor și a încălzirii pentru gospodării și pentru întreprinderile (mici) reglementate. Costul acestor măsuri este parțial compensat de impozitele pe profiturile excepționale ale furnizorilor de energie, și anume contribuția de solidaritate legată de reglementarea UE, taxa specială pentru societatea de construcții pentru gospodărirea apelor și plafonul pe veniturile producătorilor de energie electrică cu profituri excesive. Luând în considerare aceste venituri, costul bugetar net în 2023 al măsurilor de sprijin este

[18] Alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național au furnizat o contribuție contracționistă de 0,1 puncte procentuale din PIB.

estimat în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 la 2,0 % din PIB[19]. Măsurile din 2023 nu par să fie direcționate către gospodăriile sau întreprinderile cele mai vulnerabile și acestea nu mențin pe deplin semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și creșterea eficienței energetice. Prin urmare, nu trebuie luate în considerare măsuri de sprijin specifice în evaluarea conformității cu recomandarea pentru 2023 (comparativ cu 0,2 % din PIB în 2022). Se preconizează că costul bugetar al protecției temporare pentru persoanele strămutate din Ucraina va scădea cu 0,1 puncte procentuale din PIB față de 2022. În cele din urmă, se preconizează că soldul bugetar pentru 2023 va beneficia de eliminarea treptată a măsurilor temporare de urgență legate de COVID-19, în valoare de 0,8 % din PIB.

(20) La 12 iulie 2022, Consiliul a recomandat[20] Slovaciei să întreprindă acțiuni pentru a asigura, în 2023, concordanța între creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național și o orientare în ansamblu neutră a politicilor[21], luând în calcul sprijinul continuu, temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor cele mai vulnerabile în fața creșterii abrupte a prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Slovacia ar trebui să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente în funcție de evoluția situației. De asemenea, i s-a recomandat Slovaciei să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală, precum și pentru securitatea energetică ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale Uniunii.

(21) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, se estimează că în 2023 orientarea fiscal-bugetară va fi expansionistă (- 6,2 % din PIB), în contextul unei inflații ridicate. Aceasta urmează orientării fiscal-bugetare contracționiste din 2022 (1,3 % din PIB). Se preconizează că creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (din care sunt excluse măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 va avea o contribuție expansionistă de 4,4 % din PIB la orientarea fiscal-bugetară. Aceasta include costul redus al măsurilor de sprijin specifice pentru gospodăriile și întreprinderile cele mai vulnerabile la creșterea prețurilor la energie cu 0,2 % din PIB. Sunt incluse, de asemenea, costurile suplimentare legate de protecția temporară oferită persoanelor strămutate din Ucraina (0,1 % din PIB). Prin urmare, contribuția expansionistă a cheltuielilor curente primare nete finanțate la nivel național nu se datorează sprijinului specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor cele mai vulnerabile la creșterile prețurilor la energie și persoanelor care fug din Ucraina. Creșterea expansionistă a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (din care sunt excluse măsurile discreționare privind veniturile) este determinată de măsuri nespecifice în domeniul energiei, de creșteri permanente ale salariilor profesioniștilor din domeniul sănătății și de reducerea cotelor de TVA în sectorul alimentar și în cel al activităților recreative. În concluzie, creșterea preconizată a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național nu este în conformitate cu recomandarea Consiliului.

---

19 Cifra reprezintă nivelul costurilor bugetare anuale ale măsurilor respective, inclusiv veniturile și cheltuielile curente, precum și măsurile privind cheltuielile de capital.

20 Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al Slovaciei și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Slovaciei pentru 2022, JO C 334, 1.9.2022, p. 205.

21 Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea potențială a producției pe termen mediu a Slovaciei (media pe 10 ani), care se folosește pentru a măsura orientarea fiscal-bugetară, este estimată la 12,0 % în termeni nominali.

Se preconizează că cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE se vor ridica la 2,8 % din PIB în 2023, în timp ce investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție expansionistă la orientarea fiscal-bugetară de 0,1 puncte procentuale[22]. Slovacia intenționează să finanțeze investiții suplimentare prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență și al altor fonduri ale UE, menținând totodată investițiile finanțate la nivel național[23]. Aceasta intenționează să finanțeze investițiile publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi Strategia națională pentru cercetare, dezvoltare și inovare, cu scopul de a spori flexibilitatea și de a scurta perioada de achiziționare a serviciilor, precum și de a implica o gamă mai largă de furnizori, inclusiv întreprinderi mici și mijlocii.

(22) Conform Programului de stabilitate, se preconizează că deficitul public va scădea la 4,7 % din PIB în 2024. Scăderea din 2024 reflectă în principal eliminarea treptată a măsurilor adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. Programul preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 59,3 % la sfârșitul anului 2024. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează un deficit public pentru 2024 de 4,8 % din PIB. Acest lucru este în concordanță cu deficitul preconizat în program. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o pondere similară a datoriei publice în PIB, de 58,7 %, la sfârșitul anului 2024.

(23) Programul de stabilitate prevede eliminarea treptată a tuturor măsurilor de sprijin din domeniul energiei în 2024. De asemenea, Comisia presupune eliminarea treptată completă a măsurilor de sprijin în domeniul energiei în 2024, în cazul în care nu se vor înregistra noi creșteri ale prețurilor la energie.

(24) Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului solicită o îmbunătățire anuală a soldului bugetar structural în vederea atingerii obiectivului pe termen mediu cu 0,5 % din PIB ca valoare de referință[24]. Ținând seama de considerentele legate de sustenabilitatea finanțelor publice[25] și de necesitatea de a reduce deficitul sub valoarea de referință de 3 % din PIB, ar fi oportună o îmbunătățire a soldului structural de cel puțin 0,7 % din PIB pentru 2024. Pentru a asigura o astfel de îmbunătățire, creșterea cheltuielilor

---

22 Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor furniza o contribuție expansionistă de 0,1 puncte procentuale din PIB.

23 Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,0 % din PIB în 2023, în timp ce investițiile finanțate la nivel național au avut o contribuție expansionistă la orientarea fiscal-bugetară de 1,3 puncte procentuale. Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor avea o contribuție expansionistă de 0,1 puncte procentuale din PIB.

24 Conform articolului 5 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului, care impune, de asemenea, o ajustare de peste 0,5 % din PIB pentru statele membre cu o datorie publică de peste 60 % din PIB sau cu riscuri mai pronunțate în ceea ce privește sustenabilitatea datoriei.

25 Comisia a estimat că Slovacia ar avea nevoie de o creștere anuală medie a soldului primar structural ca pondere din PIB de 1 punct procentual pentru a obține o reducere plauzibilă a datoriei sau pentru a se asigura că datoria publică este menținută la niveluri prudente pe termen mediu. Această estimare s-a bazat pe previziunile Comisiei din toamna anului 2022. Punctul de plecare pentru această estimare a fost deficitul public și datoria publică preconizate pentru 2024, care au presupus retragerea măsurilor de sprijin în domeniul energiei în 2024.

primare nete finanțate la nivel național[26] în 2024 nu ar trebui să depășească 5,7 %, astfel cum se reflectă în prezenta recomandare. Acest lucru va contribui, de asemenea, la reducerea inflației de bază, care este cu mult peste media zonei euro și care ar putea duce la pierderi de competitivitate dacă persistă, și la consolidarea poziției externe.

În același timp, măsurile rămase de sprijin în domeniul energiei (estimate în prezent de către Comisie la 2 % din PIB în 2023) ar trebui eliminate treptat, în funcție de evoluțiile pieței energiei și începând cu cele mai puțin specifice, iar economiile aferente ar trebui utilizate pentru a reduce deficitul public. Pe baza estimărilor Comisiei, acest lucru ar duce la o creștere a cheltuielilor primare nete sub rata maximă de creștere recomandată pentru 2024.

În plus, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea cheltuielilor curente primare nete finanțate la nivel național în 2023 nu este în conformitate cu recomandarea Consiliului. În cazul în care acest lucru este confirmat, ar fi oportună o creștere mai mică a cheltuielilor primare nete în 2024.

(25) Presupunând că politicile rămân neschimbate, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează că cheltuielile primare nete finanțate la nivel național vor crește la 2,5 % în 2024, situându-se sub rata de creștere recomandată. Ajustarea preconizată în previziunile Comisiei este mai mică decât economiile rezultate din eliminarea completă a măsurilor de sprijin în domeniul energiei, care se datorează măsurilor permanente privind cheltuielile, cum ar fi remunerarea mai mare a angajaților din sectorul public, pachetul privind familia, inclusiv o primă fiscală și alocațiile pentru copii majorate, precum și introducerii unei prime parentale în cadrul reformei sistemului de pensii.

(26) În conformitate cu programul, se estimează că ponderea investițiilor publice va scădea de la 5,1 % din PIB în 2023 la 4,0 % din PIB în 2024. Nivelul mai scăzut al investițiilor reflectă un nivel mai scăzut al investițiilor finanțate de UE, și anume prin intermediul fondurilor structurale. Programul se referă la reforme și investiții, care se preconizează că vor contribui la sustenabilitatea finanțelor publice și la creșterea durabilă și favorabilă incluziunii. Printre acestea se numără o reformă recent aprobată care introduce plafoane de cheltuieli și reforma pensiilor, care fac parte, de asemenea, din Planul de redresare și reziliență.

(27) Programul de stabilitate prezintă o traiectorie bugetară pe termen mediu până în 2026. Conform programului, țintele guvernamentale preconizează ca deficitul să ajungă la 3,2 % din PIB în 2025 și la 2,2 % în 2026. Prin urmare, se preconizează că deficitul public va scădea sub valoarea de referință de 3 % în 2026.

(28) Sistemul fiscal al Slovaciei prezintă potențialul de a fi reformat pentru a stimula eficiența economică, a promova sustenabilitatea finanțelor publice și a mediului și a îmbunătăți echitatea. Sarcina fiscală asupra costului forței de muncă este deosebit de ridicată, în comparație cu alte țări ale UE, pentru persoanele cu venituri mici. În schimb, taxele de mediu și impozitele pe bunurile imobile nu sunt utilizate la întregul potențial. Modificarea regimului fiscal ar putea sprijini creșterea economică și, de asemenea, ar putea contribui la promovarea tranziției verzi și la durabilitatea mediului. În pofida intensității energetice ridicate a economiei, veniturile din taxele de mediu

[26] Cheltuielile primare nete sunt definite ca fiind cheltuielile finanțate la nivel național, fără măsurile discreționare privind veniturile și excluzând cheltuielile cu dobânzile, precum și cheltuielile ciclice cu șomajul.

s-au situat la 2,5 % în 2021, aproape de media UE. Taxele de mediu legate de gestionarea deșeurilor și de poluarea atmosferică nu promovează suficient utilizarea eficientă a resurselor și nu reduc costurile pentru mediu și societate. Taxele de mediu nu sunt indexate, ceea ce reduce în timp veniturile verzi. Taxele rutiere și taxele de înmatriculare a vehiculelor nu reflectă în mod suficient intensitatea emisiilor. În ansamblu, ponderea impozitării transporturilor în veniturile fiscale totale este de numai 0,58 % (media UE fiind de 1 %). În ceea ce privește impozitarea bunurilor imobile, veniturile provenite din impozitele recurente pe bunuri imobile au fost relativ scăzute în 2021 (0,5 % din PIB comparativ cu media Uniunii de 1,2 %). Slovacia nu dispune în prezent de suficiente date care să îi permită să actualizeze și să indexeze baza de impozitare a bunurilor imobile în conformitate cu valorile pieței, deși acest lucru ar putea, de asemenea, să atenueze parțial cererea puternică continuă de locuințe și creșterea puternică a prețurilor locuințelor aferentă. De asemenea, eforturile suplimentare de simplificare a taxelor și impozitelor și de îmbunătățire a conformării pot duce la creșterea veniturilor publice și, astfel, pot sprijini sustenabilitatea fiscală și pot îmbunătăți echitatea. În 2020, deficitul de respectare a obligațiilor fiscale în materie de TVA în Slovacia și-a continuat tendința descendentă. Acesta a scăzut de la 15 % în 2019 la 13,9 % din totalul veniturilor din TVA preconizate în 2020, dar rămâne în continuare peste media UE (9,1 %). Ameliorarea în continuare a administrației fiscale, inclusiv în ceea ce privește facturarea electronică, declarațiile de impunere completate în prealabil și un grad mai mare de digitalizare, ar putea contribui la reducerea în continuare a breșelor din sistemul fiscal.

(29) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) și cu criteriul 2.2 din anexa V la Regulamentul (UE) 2021/241, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Până în prezent, punerea în aplicare a planului de redresare și reziliență al Slovaciei s-a desfășurat bine, însă poate întâmpina unele provocări în viitor. Slovacia a prezentat două cereri de plată, corespunzând unui număr de 30 de jaloane și ținte din plan, ceea ce a dus la o plată în valoare totală de 1,11 miliarde EUR. Slovacia s-a numărat printre statele membre care au înregistrat cele mai rapide progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a planului de redresare și reziliență; însă potențialele dificultăți cauzate de blocajele în materie de capacitate administrativă, alături de necesitatea de a începe lucrările legate de măsurile suplimentare din capitolul REPowerEU prezentat de Slovacia ca parte a revizuirii planului său la 26 aprilie 2023, impun plasarea unui accent mai puternic pe punerea în aplicare. Includerea rapidă a noului capitol privind REPowerEU în planul de redresare și reziliență va permite finanțarea unor reforme și investiții suplimentare care să sprijine obiectivele strategice ale Slovaciei în domeniile energiei și tranziției verzi. Implicarea sistematică și eficace a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul respectiv, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale.

(30) Comisia a aprobat în 2022 toate documentele de programare ale politicii de coeziune prezentate de Slovacia. Punerea în aplicare rapidă a programelor politicii de coeziune în complementaritate și în sinergie cu planul de redresare și reziliență, inclusiv cu capitolul privind REPowerEU, este esențială pentru realizarea tranziției verzi și a celei digitale, pentru sporirea rezilienței economice și sociale, precum și pentru a obține o dezvoltare teritorială echilibrată în Slovacia.

(31) În afară de provocările economice și sociale abordate în planul de redresare și reziliență, Slovacia se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de energie și de tranziția verde.

(32) Progresele realizate de Slovacia în ceea ce privește reducerea emisiilor nete de gaze cu efect de seră au stagnat în mare măsură în ultimii ani. Țara rămâne o economie energointensivă din punct de vedere structural, cu o dependență ridicată de importurile de combustibili fosili. Intensitatea energetică primară a Slovaciei s-a situat cu aproximativ 80 % peste media UE în 2020, în timp ce consumul său final de energie a crescut cu 13,5 % între 2015 și 2021. Slovacia a realizat unele progrese în ceea ce privește diversificarea importurilor de energie în 2022, însă măsurile de economisire a gazelor nu au fost implementate suficient. Consumul de gaze naturale al Slovaciei a scăzut cu 1 %[27] între luna august 2022 și luna martie 2023, comparativ cu consumul mediu de gaze din aceeași perioadă din cei cinci ani anteriori, cu mult sub obiectivul de reducere cu 15 % a consumului. Slovacia este încurajată să își intensifice eforturile de reducere temporară a cererii de gaze până la 31 martie 2024[28]. Ponderea importurilor de gaze naturale din Rusia a fost redusă de la 85 % la aproximativ 50 % din vara anului 2022. Deși reformele incluse în planul de redresare și reziliență au condus la o creștere semnificativă a capacității disponibile pentru conectarea surselor regenerabile de energie la rețeaua din Slovacia, doar o mică parte din capacitatea liberă a fost utilizată pentru a conecta noi instalații pe bază de energie din surse regenerabile. Trecerea mai rapidă la surse regenerabile de energie ar contribui la realizarea obiectivelor climatice și la reducerea dependenței Slovaciei de importurile de combustibili fosili (inclusiv din Rusia), reducând riscul de sărăcie energetică în contextul unor prețuri la energie volatile. Capacitatea instalată cumulată a energiei solare și eoliene a fost de aproximativ 7 % din capacitatea instalată totală în 2022, al doilea cel mai scăzut nivel din UE.

(33) Slovacia a adoptat reforme în domeniul organizării pieței și al sprijinului pentru sursele regenerabile de energie în 2022, ca parte a planului său de redresare și reziliență, dar măsuri suplimentare ar permite o introducere mai rapidă a surselor regenerabile de energie, în special în ceea ce privește energia eoliană, solară, geotermală, biometanul și hidrogenul. Printre acestea se numără simplificarea procedurilor administrative și de autorizare, inclusiv prin crearea unor „ghișee unice” administrative și a unor zone pretabile dezvoltării proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile. Slovacia ar avea de câștigat de pe urma eficientizării procedurilor de acces la rețea pentru sursele regenerabile de energie, în special prin reformarea sistemului de rezervare a capacității, prin reducerea sarcinii administrative a racordării la rețea și prin revizuirea taxelor de racordare la rețea, în conformitate cu criteriile de referință și cu cele mai bune practici ale UE. Pentru a ține seama de volumul tot mai mare de surse regenerabile intermitente, Slovacia are un mare potențial de modernizare a rețelelor sale de energie electrică (atât în ceea ce privește transportul, cât și distribuția), de a construi noi instalații de stocare a energiei electrice și de a înregistra progrese în ceea ce privește crearea cadrului de reglementare pentru hidrogenul din surse regenerabile. Progresele suplimentare în dezvoltarea sectoarelor energiei geotermale și biometanului ar înlocui gazele naturale, utilizate pe scară largă ca sursă de energie în sistemele de încălzire centralizată și în care utilizarea surselor regenerabile de căldură rămâne subdezvoltată.

---

27 Datele pentru Slovacia sunt în prezent în curs de validare de către Eurostat.

28 Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului și Regulamentul (UE) 2023/706 al Consiliului.

(34) Deși Slovacia înregistrează progrese în ceea ce privește eficiența energetică a clădirilor rezidențiale ca urmare a unor investiții ambițioase în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și al Fondului de coeziune, sunt necesare mai multe eforturi, în special în ceea ce privește renovarea aprofundată a clădirilor nerezidențiale publice și private, alături de măsuri de renovare care să vizeze sărăcia energetică și gospodăriile vulnerabile. Slovacia ar beneficia de pe urma remedierii mai multor blocaje pentru a accelera renovarea clădirilor și pentru a atrage mai multe investiții private, și anume prin: (i) adaptarea programelor de renovare; (ii) furnizarea de asistență tehnică; (iii) dezvoltarea abordării de tip „ghișeu unic”; (iv) colectarea de date energetice relevante privind clădirile publice pentru a contribui la prioritizarea investițiilor; și (v) îmbunătățirea coordonării între diferitele autorități publice și programe de finanțare. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a aborda din punct de vedere structural sărăcia energetică, în special prin scheme specifice de renovare a locuințelor și prin asistență tehnică și administrativă care să reflecte nevoile gospodăriilor vulnerabile, împreună cu reforme și investiții în locuințele sociale. Vor fi necesare obiective mai ambițioase în materie de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de creștere a țintelor în materie de energie din surse regenerabile și de eficiență energetică, pentru ca Slovacia să asigure conformitatea cu obiectivele pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”.

(35) Deficitul de forță de muncă și de personal calificat în sectoarele și în profesiile esențiale pentru tranziția verde, inclusiv în ceea ce privește producerea, implementarea și întreținerea tehnologiilor cu zero emisii nete, creează blocaje în procesul de tranziție către o economie neutră din punct de vedere climatic. Crearea unor sisteme de educație și formare de înaltă calitate, care să răspundă nevoilor în schimbare ale pieței forței de muncă, și adoptarea unor măsuri țintite de perfecționare și reconversie profesională sunt esențiale pentru a reduce lipsa de personal calificat și pentru a promova incluziunea și realocarea forței de muncă. Pentru a debloca oferta neexploatată de forță de muncă, aceste măsuri trebuie să fie accesibile, în special pentru persoanele fizice și în sectoarele și regiunile cele mai afectate de tranziția verde. Slovacia are una dintre cele mai ridicate cote de ocupare a forței de muncă în industria autovehiculelor și în industria siderurgică din UE, sectoare puternic afectate de tranziția verde. În același timp, în 2022, au fost raportate deficite de forță de muncă pentru 24 de ocupații care necesită competențe verzi, inclusiv lucrători în domeniul izolației, instalatori și montatori de țevi, precum și electricieni în sectorul construcțiilor și în sectoarele aferente. Acest lucru necesită pârghii de politică eficace pentru a accelera tranziția verde într-o gamă largă de sectoare, asigurând în același timp echitatea.

(36) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2023 prin prisma evaluării Comisiei, iar avizul său[29] se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

(37) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, Consiliul a recomandat ca statele membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru (i) a menține sustenabilitatea datoriei și a se abține de la un sprijin larg pentru cererea agregată în 2023, a direcționa mai bine măsurile fiscal-bugetare luate pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie și a reflecta asupra unor modalități adecvate de reducere a sprijinului pe măsură ce

[29] În temeiul articolului 5 alineatul (2) și al articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

presiunile asupra prețurilor la energie se diminuează; (ii) a susține investițiile publice ridicate și a promova investițiile private în vederea sprijinirii tranziției verzi și a celei digitale; (iii) a sprijini evoluțiile salariale care atenuează pierderea puterii de cumpărare, limitând în același timp efectele secundare asupra inflației, a îmbunătăți în continuare politicile active în domeniul pieței forței de muncă și a aborda deficitul de personal calificat; (iv) a îmbunătăți mediul de afaceri și a se asigura că sprijinul energetic acordat întreprinderilor este rentabil, temporar, orientat către întreprinderi viabile și menține stimulentele pentru tranziția verde și (v) a menține stabilitatea macrofinanciară și a monitoriza riscurile, continuând, în același timp, lucrările privind finalizarea uniunii bancare. Pentru Slovacia, recomandările (1), (2) și (3) contribuie la punerea în aplicare a primei, a celei de a doua, a celei de a treia și a celei de a cincea recomandări pentru zona euro,

RECOMANDĂ ca, în 2023 și în 2024, Slovacia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să elimine treptat până la sfârșitul anului 2023 măsurile existente de sprijin în domeniul energiei și să utilizeze economiile astfel rezultate pentru a reduce deficitul public. În cazul în care noi creșteri ale prețurilor la energie ar face necesară adoptarea de măsuri de sprijin, să se asigure că astfel de măsuri sunt direcționate pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile vulnerabile, sunt fezabile din punct de vedere bugetar și încurajează în continuare realizarea de economii de energie.

   Să asigure o politică bugetară prudentă, în special prin limitarea creșterii nominale a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național în 2024 la maximum 5,7 %.

   Să mențină investițiile publice finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor MRR și a altor fonduri ale UE, în special pentru a promova tranziția verde și cea digitală.

   În perioada de după 2024, să continue să urmărească o strategie bugetară pe termen mediu de consolidare treptată și durabilă a finanțelor publice, combinată cu investiții și reforme care să conducă la o creștere durabilă mai accentuată, pentru a obține o poziție bugetară prudentă pe termen mediu.

   Mixul fiscal să fie mai eficient și să sprijine mai bine creșterea durabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv prin valorificarea potențialului taxelor de mediu și al impozitelor pe proprietate. Să consolideze în continuare conformarea fiscală, inclusiv prin digitalizarea în continuare a administrației fiscale.

   Să reducă riscurile legate de datoria gospodăriilor prin sprijinirea ofertei de locuințe și a extinderii pieței închirierilor.

2. Să mențină ritmul punerii în aplicare constante a planului de redresare și reziliență și să finalizeze rapid addendumul, inclusiv capitolul dedicat planului REPowerEU, în vederea inițierii rapide a punerii sale în aplicare. Să pună în aplicare rapid programele politicii de coeziune, în strânsă complementaritate și sinergie cu planul de redresare și reziliență.

3. Să reducă dependența economiei de combustibilii fosili, în special de gazele naturale în industrie și încălzire, și să diversifice importurile de combustibili fosili. Să accelereze utilizarea surselor regenerabile de energie, în special pentru energia eoliană, solară, geotermală și pentru gazele din surse regenerabile, în conformitate cu criteriile de durabilitate relevante. Să simplifice procedurile de autorizare și administrative pentru implementarea surselor regenerabile de energie, inclusiv prin înființarea unor „ghișee unice” și a unor zone pretabile dezvoltării proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile. Să modernizeze rețeaua de energie

electrică, să eficientizeze procedurile de conectare a surselor regenerabile de energie la rețea și să reducă costul acestora. Să accelereze și să stimuleze renovările aprofundate ale clădirilor publice și private, să abordeze sărăcia energetică prin renovarea locuințelor pentru gospodăriile cu venituri mici și să intensifice eforturile de politică care vizează furnizarea și dobândirea competențelor necesare pentru tranziția verde.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele